

Till
JustitiedepartementetDatum
2024-12-10Ert diarienummer
Ju2024/01907Diarienummer
KS 2024-00656

Yttrande över Justitiedepartementets remiss: En översyn av 23 kap. brottsbalken (2024:55)

Sammanfattande inställning

Kungsbacka kommun välkomnar utredningens förslag kring tydligare bestämmelser kring gärningsmannaskap och medverkan samt skärpta regler för förberedelse och stämpling till brott. Kommunen anser att ett uppdaterat och effektivt regelverk är avgörande för att bekämpa organiserad brottslighet.

Kommunens inställning i detalj

Kungsbacka kommun ser positivt på att det görs en översyn av lagstiftningen rörande osjälvständiga brottsformer, såsom försök, förberedelse och stämpling. Kommunen anser att ett uppdaterat och effektivt regelverk är avgörande för att bekämpa organiserad brottslighet.

10.2 Behovet av ändrad lagstiftning och 10.3 Gärningsmannaskap

Kungsbacka kommun instämmer i utredarens förslag rörande att tydliggöra bestämmelserna kring gärningsmannaskap och medverkan till brott. Ett tydligare regelverk skulle kunna stärka rättsväsendets möjlighet att hantera brott med flera inblandade aktörer, där rollfördelningen kan vara svår att definiera. Genom att tydligare skilja mellan gärningsmannaskap och medhjälp kan domstolar fatta rättvisa beslut om individuellt ansvar.

9.4 Sekretessen mellan myndigheter behöver kunna brytas

Kungsbacka kommun delar utredningens bedömning om att bestämmelsen om Frivilligt tillbakaträdande genom anmälan till myndighet kan behöva kompletteras med en sekretessbrytande bestämmelse. Det är positivt om det finns möjligheter för individer att ångra sig och hjälpa till att stoppa att ett brott begås utan att riskera att själv bli dömda.

Bristande tydlighet rörande när sekretess får brytas

Så som reglerna föreslås utformas finns det en risk att det uppstår oklarheter kring när de förtroendepersoner som omfattas av bestämmelsen får bryta sekretessen. Det kan skapa en osäkerhet i yrkesutövandet som kan leda till felaktiga beslut, där information antingen lämnas ut på felaktiga grunder och kränker individens integritet eller inte lämnas ut trots att det behövs och brottet därmed fullbordas.

Om reglerna är otydliga kan det också leda till att förtroendepersoner anmäler fler fall och överlämnar fler uppgifter än nödvändigt av rädsla för att göra fel. Sekretessbrytande åtgärder bör endast tillämpas när det är nödvändigt och om det handlar om allvarliga brott.

Kungsbacka kommun menar mot den här bakgrunden att det är viktigt att lagstiftningen är väldigt tydlig kring vilka förhållanden och på vilket sätt sekretessen får brytas.

Förslagen i utredningen kommer också innebära utmaningar för medarbetare som inte arbetar brottsförebyggande idag utan har helt andra huvuduppdrag.

Därför är det viktigt att kommunerna får resurser för att kunna utbilda medarbetare så att det har tillräcklig kunskap och goda förutsättningar för att göra en korrekt bedömning av när information ska lämnas över till polisen och inte. Kungsbacka kommun delar därför inte bedömningen i avsnitt 12.3 *Ekonomiska konsekvenser* och i avsnitt 12.3.5 *Kostnader för skolor, hem för vård eller boende, kommunernas socialtjänster samt övriga myndigheter* om att förslagen inte får några ekonomiska konsekvenser för kommunerna.

Kommunen delar i övrigt bedömningen om att förslagen har begränsad påverkan på den kommunala självstyrelsen.

Avslutningsvis vill Kungsbacka kommun framföra att det är viktigt att det finns någon form av skydd för den som avslöjar brottsplaner. Risken för att utsättas för repressalier är annars överhängande.

Kungsbacka kommun

Lisa Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Patrik Johansson
Kommunsekreterare

Datum
2024-12-17

§ 291

Dnr KS-2024-00656

Svar på Justitiedepartementets remiss av betänkandet En översyn av 23 kap. brottsbalken (SOU 2024:55)

Beslut

Kommunstyrelsen antar yttrande, daterat 2024-12-10, och översänder det som sitt svar till Justitiedepartementet.

Sammanfattning av ärendet

Kungsbacka kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på förslagen i utredningen En översyn av 23 kap. brottsbalken (SOU 2024:55). Utredningen har haft i uppdrag att presentera förslag som syftar till att modernisera och effektivisera reglerna kring osjälvständiga brottsformer, såsom försök, förberedelse och stämpling, enligt svensk strafflagstiftning.

Utredaren presenterar bland annat förslag som innebär:

1. Utvidgat straffansvar för otjänliga försök föreslås införas vilket innebär att även försök där brottet inte kan fullbordas på grund av myndigheters åtgärder (till exempel polisiära insatser) kriminaliseras. Ett undantag föreslås dock för mindre allvarliga fall.
2. Förändringar av reglerna för förberedelse och stämpling:

Bestämmelsen utökas till att även omfatta befattning med hjälpmedel som kan användas vid brott. Ytterligare straffbara åtgärder när det gäller betalning och täckande av kostnader för ett brott föreslås också.

Inkludering av informationsinsamling (exempelvis kartläggning) som en del av förberedelse till brott.

3. Att en ny möjlighet till frivilligt tillbakaträdande från försök, förberedelse och stämpling till ett brott införs. Bestämmelsen är avsedd att möjliggöra också för de personer som inte har ett bestämmande inflytande över händelseförloppet att kunna träda tillbaka frivilligt, något de ofta inte kunnat göra i enlighet med den sedan tidigare gällande bestämmelsen. Den som deltar i försök, förberedelse och stämpling till ett brott och sedan frivilligt avslöjar det planerade brottet för en i bestämmelsen utpekad krets i sådan tid att brottets fullbordning till följd av avslöjandet kan förhindras, ska anses ha tillbakaträtt frivilligt och inte dömas för försök, förberedelse eller stämpling.

Den nya bestämmelsen om frivilligt tillbakaträdande kompletteras med en lag om uppgiftsskyldighet för viss personal inom skolväsendet, på hem för vård eller boende, vissa myndigheter och personer i särskild förtroendeställning

4. Strängare regler för gärningsmannaskap, anstiftan och medhjälp, vilket innebär att det föreslås införas tydligare definitioner för gärningsmän och

Datum
2024-12-17

medverkande samt nya bestämmelser för när juridiska personer kan hållas ansvariga.

5. Skärpta regler mot underlåtenhet att avslöja brott. Ansvar för att avslöja eller förhindra allvarliga brott föreslås skärpas, särskilt inom organiserad brottslighet. Straffrihet ska inte längre gälla om brottet kan avslöjas utan fara för den som rapporterar.

Förslagen är utformade för att bättre möta utmaningar relaterade till organiserad brottslighet, hedersrelaterat våld och den snabba utvecklingen inom digital brottslighet. För brottsbekämpande myndigheter såsom polisen eller domstolarna förväntas förslagen medföra vissa kostnadsökningar.

Eftersom de föreslagna förändringarna är omfattade föreslår utredaren att nuvarande kap 23 i brottsbalken ersätts med ett nytt.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-12-10, § 376

Yttrande, 2024-12-10

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteskrivelse, 2024-11-18

Yttrande, 2024-11-19

Ordförandebeslut, nämnden för Kultur & Fritid, 2024-11-18

Förvaltningen för Kultur & Fritids tjänsteskrivelse, 2024-11-18

En översyn av 23 kap. brottsbalken (SOU 2024:55)

Förslag till beslut på sammanträdet

Fredrik Kollberg (KD), Stefan Jägnert (SD) och Monica Neptun (L) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Maria Losman (MP), Johan Tolinsson (S), Ann-Louise Lundqvist (S), Annika Hedman (C) och Patrik Jervne Henestam (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens förvaltnings förslag.

Beslutsgång

Ordförande Lisa Andersson (M) finner att det finns två förslag till beslut, det vill säga kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag och Maria Losmans (MP) m.fl. yrkande.

Ordföranden ställer kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag och Maria Losmans (MP) m.fl. yrkande mot varandra, och finner att kommunstyrelsen bifaller kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Protokollsanteckning

Tommy Rydfeldt (L) stödjer Monica Neptuns (L) yrkande.

Datum
2024-12-17

Beslutet skickas till

Justitiedepartementet, nämnden för Kultur & Fritid

Det här dokumentet är digitalt signerat

Transaktionsidentitet: DC7B72A880E8042C86CCCE8564CE1BF8B9765C823F
Transaktionsidentitet: 48DF95771D1D656A5EEC1A4F8A83787605B7F2E323